

ΕΙΣΗΓΗΣΗ επί του ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ

της Αντιπεριφερειάρχη Π.Ε. Ιωαννίνων & Υπεύθυνης Αναπτυξιακού Προγραμματισμού,

Περιβάλλοντος & Υποδομών

Τατιάνας Καλογιάννη

Στη δύσκολη και πρωτόγνωρη συγκυρία που αντιμετωπίζει η πατρίδα μας, η διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος ήταν μια άσκηση ισορροπίας ανάμεσα σε δύο αντιφατικά δεδομένα:

αφ' ενός τη ζοφερή σημερινή πραγματικότητα, η οποία οφείλεται κυρίως στην άσκηση λανθασμένων κεντρικών & τοπικών πολιτικών επί πολλές δεκαετίες και

αφ' ετέρου την ανάγκη να αρθρωθεί ένα ρεαλιστικό περιφερειακό όραμα και να χαραχτεί μια συγκεκριμένη στρατηγική, η οποία θα δίνει ελπίδα στον απλό πολίτη και κυρίως στους νέους ανθρώπους της Ηπείρου.

Η προσπάθεια ήταν δύσκολη ακόμη και στο σκέλος της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης, αφού τα διαθέσιμα στοιχεία (και με δεδομένη τη νέα Καλλικρατική δομή) ήταν εξαιρετικά δύσκολο να εμφανιστούν ομογενοποιημένα και επικαιροποιημένα.

Στον τομέα του στρατηγικού σχεδιασμού, πρέπει να γίνει σαφές ότι η αιρετή Περιφερειακή Αρχή:

- δεν νομοθετεί
- δεν ασκεί επιχειρηματική δραστηριότητα, και
- δεν δύναται να αμβλύνει άμεσα το πρόβλημα της ανεργίας μέσω ασκόπων προσλήψεων.

Επίσης, παρά τις περί του αντιθέτου κατά καιρούς εξαγγελίες, οι πόροι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι διακριτοί και εξαιρετικά περιορισμένοι.

Κατά συνέπεια, στο αναπτυξιακό σκέλος η ευθύνη της, συνοπτικά, οριοθετείται στους παρακάτω άξονες:

- Να αξιοποιεί κατά το βέλτιστο τρόπο τους οικονομικούς πόρους που άμεσα διαχειρίζεται (Π.Ε.Π., Κ.Α.Π. κ.λπ.).
- Να διεκδικεί τεκμηριωμένα επιπρόσθετα κονδύλια τα οποία διαχειρίζονται άλλοι εθνικοί, κοινοτικοί ή ιδιωτικοί φορείς (Τομεακά Προγράμματα ΕΣΠΑ, Π.Α.Α. Π.ΑΛ, Εδαφική Συνεργασία, ΠΔΕ, Σ.Δ.Ι.Τ., κ.λπ.) και αφορούν σε δημόσιες ή ιδιωτικές επενδύσεις.

- Να προσανατολίζει στρατηγικά και να συντονίζει την απαιτούμενη μελετητική προσπάθεια, ώστε να υπάρξει ετοιμότητα για τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020 της Ε.Ε.
- Να δίνει την κατάλληλη κατεύθυνση στην ιδιωτική πρωτοβουλία, ώστε να προκύψουν βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στην απασχόληση και στην ανταγωνιστικότητα της περιοχής.
- Να εμπνέει το πνεύμα της συνεργασίας και να παρέχει κάθε συμβουλευτική και διοικητική αρωγή στις αναπτυξιακές δράσεις όλων των δυνητικών τελικών δικαιούχων σε περιφερειακό επίπεδο (ΟΤΑ Α' Βαθμού, λοιποί φορείς Δημοσίου Τομέα, Κοινωνία των Πολιτών, Ιδιώτες κλπ.).
- Να εξυπηρετεί τη θεμελιώδη ανάγκη για ανεξάρτητη και αντικειμενική πληροφόρηση, πέρα από κάθε αδιαφανή ή κομματική σκοπιμότητα.
- Να ανατρέφει, όπου απαντάται, το καθεστώς της ενδημικής ραθυμίας των αρμοδίων υπηρεσιών, ώστε να περιέλθουν σε καθεστώς υπεύθυνων ελεγκτών, αλλά και ωφέλιμων συνεργατών για κάθε απλό πολίτη και κάθε αγωνιζόμενο επιτηδευματία και επιχειρηματία.

Η επιλεχθείσα πολιτική για την παρούσα ΑΙΡΕΤΗ Περιφερειακή Αρχή εστιάζεται στην απόδοση των επενδύσεων και ΟΧΙ στην ενασχόληση με την απορρόφηση των κονδυλίων.

Παρ' ότι η απορρόφηση των κονδυλίων αποτελεί προϋπόθεση για την ονομαστική επιτυχία, αυτό που για τη δική μας πολιτική οπτική αποτελεί σημείο αναφοράς και μέτρησης είναι, αν τα προγράμματα που διαχειριζόμαστε επιτυγχάνουν τους στόχους του σχεδιασμού.

Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος έγινε με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο:

α) Το Ν.3852/2010 «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» (ΦΕΚ Α87/07-06-2010), και

β) Την Υπ. Απόφαση υπ' αριθμ. 74754/30-12-2010 (ΦΕΚ Β/2043/30-12-2010).

Δυστυχώς, μέχρι και σήμερα, δεν έχει εκδοθεί ο σχετικός «Οδηγός Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ Β' Βαθμού», που έχει αναλάβει η ΕΕΤΑΑ για λογαριασμό του Υπ. Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλ. Διακυβέρνησης.

ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

«Αξιοβίωτη, αυτοτροφοδοτούμενη & εξωστρεφής ανάπτυξη, εστιασμένη στις παραγωγικές δραστηριότητες που αποτελούν συγκριτικά πλεονεκτήματα και ενισχύουν την τοπική ταυτότητα, με σεβασμό στο περιβάλλον, την ιστορία και τον πολίτη της Ηπείρου».

Το αναπτυξιακό όραμα της Περιφέρειας θα επιτευχθεί θέτοντας στρατηγικούς στόχους και κατευθυντήριες αρχές που αφορούν:

- α. Στην προώθηση της οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης της περιοχής.
- β. Στην αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητάς της.
- γ. Στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες.
- δ. Στην ορθολογική διαχείριση και αξιοποίηση των οικονομικών πόρων του Οργανισμού της Περιφέρειας.

Με βάση την αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και την Ανάλυση Δυνατών Σημείων - Αδυναμιών - Ευκαιριών - Απειλών (SWOT) της περιοχής παρέμβασης, καταγράφηκαν σημαντικές ανάγκες και προβλήματα ενώ ταυτόχρονα παρουσιάζονται συγκεκριμένες δυνατότητες και μια αξιόλογη δυναμική.

Για την επίτευξη του οράματος οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν στους παρακάτω ειδικούς στόχους:

- Παραγωγή τυποποιημένων αγροτικών προϊόντων ειδικής αναφοράς, ποιοτικών - βιολογικών- πιστοποιημένων - ανταγωνιστικών.
- Διεκδίκηση μεριδίου αγοράς με συντονισμένο marketing της επωνυμίας «Ηπειρωτικά Προϊόντα» (brand name).
- Δημιουργία βιοτεχνικών μονάδων με εξαγωγικό προσανατολισμό και έμφαση στη διαφορετικότητα και την καινοτομία. Παράγοντες επιτυχίας αποτελούν το ώριμο επιχειρηματικό πνεύμα, η εκπαίδευση και η δημιουργία συνεργατικών συμπράξεων.
- Ενιαία και ολοκληρωμένη διαχείριση και προβολή του τουριστικού προορισμού «Ήπειρος» (brand name) και καθιέρωσή του ως «προορισμού 4 εποχών».
- Ανάπτυξη, ενίσχυση και οργάνωση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και ειδικών αθλητικών δραστηριοτήτων, άμεσα συνυφασμένων με τους πλούσιους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους.
- Προστασία, ορθολογική διαχείριση, αξιοποίηση και προβολή του φυσικού και οικιστικού περιβάλλοντος, σε συνάρτηση με την αξιοποίηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας (υδάτινο δυναμικό, δασικός πλούτος, υπολείμματα αγροτικών εκμεταλλεύσεων κ.λπ.).
- Ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς ως προωθητικού παράγοντα της τοπικής οικονομίας.
- Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο, σε συνεργασία με το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και το ΤΕΙ Ηπείρου, η οποία θα οδηγήσει στην ενθάρρυνση της δημιουργίας νέων προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών.
- Ανάδειξη της Περιφέρειας Ηπείρου σε κέντρο αναφοράς υπηρεσιών υγείας και κοινωνικής μέριμνας για όλη τη Δυτική Ελλάδα και τα Βαλκάνια.

- Βελτίωση υποδομών, κυρίως στους τομείς των βασικών οδικών αξόνων, της διαχείρισης λυμάτων και αποβλήτων, καθώς και του εκσυγχρονισμού των παρωχημένων και ανεπαρκών υποδομών στον αγροτικό τομέα (εγγειοβελτιωτικά έργα, αγροτικός εξηλεκτρισμός κ.λπ.).
- Αξιοποίηση της γεωστρατηγικής θέσης της Περιφέρειας Ηπείρου, με στόχο τη βελτίωση του ισοζυγίου στη διαπεριφερειακή και διασυνοριακή οικονομική δραστηριότητα.
- Αναβάθμιση της διοικητικής ικανότητας της Περιφέρειας, με βελτίωση της λειτουργίας των υπηρεσιών και των οργάνων της, επιμόρφωση του ανθρώπινου δυναμικού και ανάπτυξη της υλικοτεχνικής υποδομής της.

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων είναι αναγκαία η μόχλευση της πρωτοβουλίας σε ατομικό και κοινωνικό επίπεδο, που θα ενισχύσει την απασχόληση και την επιχειρηματικότητα, θα προσδώσει προστιθέμενη αξία σε προϊόντα και υπηρεσίες και θα υλοποιήσει το όραμα για μια ευέλικτη, πολυσυλλεκτική και εξωστρεφή οικονομία με διακριτή τοπική ταυτότητα και προοπτική αυτοτροφοδοτούμενης ανάπτυξης.

Οι Άξονες Προτεραιότητας που καθορίστηκαν είναι οι παρακάτω:

Α.Π.1.: Προστασία Περιβάλλοντος & Βελτίωση της Ποιότητας Ζωής

Α.Π.2.: Οικονομική ανάπτυξη και Απασχόληση

Α.Π.3.: Ενίσχυση κοινωνικής μέριμνας και των μέτρων για την υγεία, την παιδεία, τον πολιτισμό και τον αθλητισμό

Α.Π.4.: Ανάπτυξη της Περιφέρειας και των Νομικών Προσώπων της, ως οργανισμών, και βελτίωση των σχέσεών της με τους πολίτες, τους λοιπούς δημόσιους φορείς και τους τοπικούς φορείς

Τέλος, τα Μέτρα που προτείνονται και θα αναπτυχθούν περαιτέρω στις επόμενες φάσεις κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, επιλέχθηκε να ακολουθήσουν την κωδικοποίηση που εφαρμόζεται οριζόντια σε επίπεδο Ε.Σ.Π.Α., διευκολύνοντας με τον τρόπο αυτό τη συσχέτισή τους με τα διαθέσιμα χρηματοδοτικά προγράμματα.